

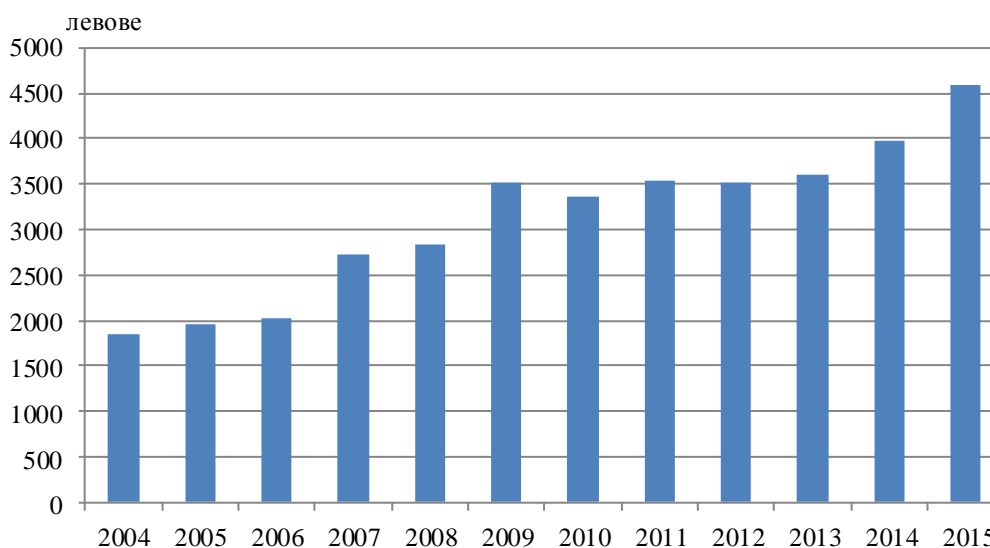

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2015 г. годишният общ доход средно на лице от домакинство в област Кюстендил е 4 587 лв. (при 4 953 лв. за страната) и нараства с 15.7% спрямо 2014 година. По стойност на показателя за 2015 г. областта се нарежда на десето място в страната. За последните 12 години общият доход средно на лице от домакинство нараства близо 2.5 пъти (Фиг. 1.).

Фиг. 1. Общ доход средно на лице от домакинствата в област Кюстендил

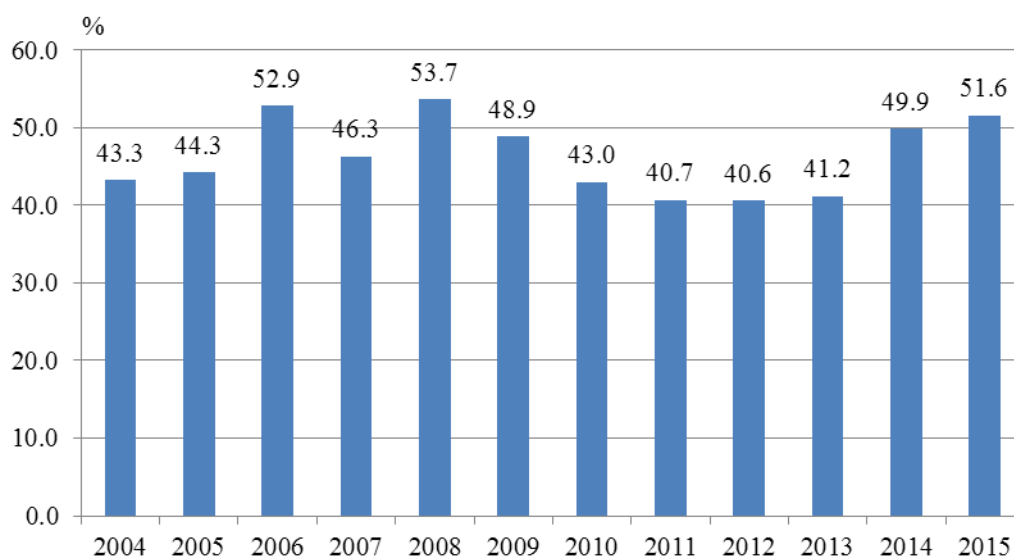

Основната част от този доход - 98.4% през 2015 г. е получена под формата на текущи приходи от работна заплата, пенсии, социални помощи, детски надбавки, както и на приходи от самостоятелна заетост и регулярни трансфери от други домакинства. Останалата част от отчетения общ доход - 1.6%, се дължи на приходи от продажби и други приходи.

Работната заплата е основен източник за доходите на домакинствата. През 2015 г. работната заплата формира 51.6% от общия доход на домакинствата в област Кюстендил, през 2014 г. - 49.9%, а през 2012 г. - 40.6% (Фиг.2.).

Фиг. 2. Относителен дял на дохода от работна заплата в общия доход на домакинствата в област Кюстендил

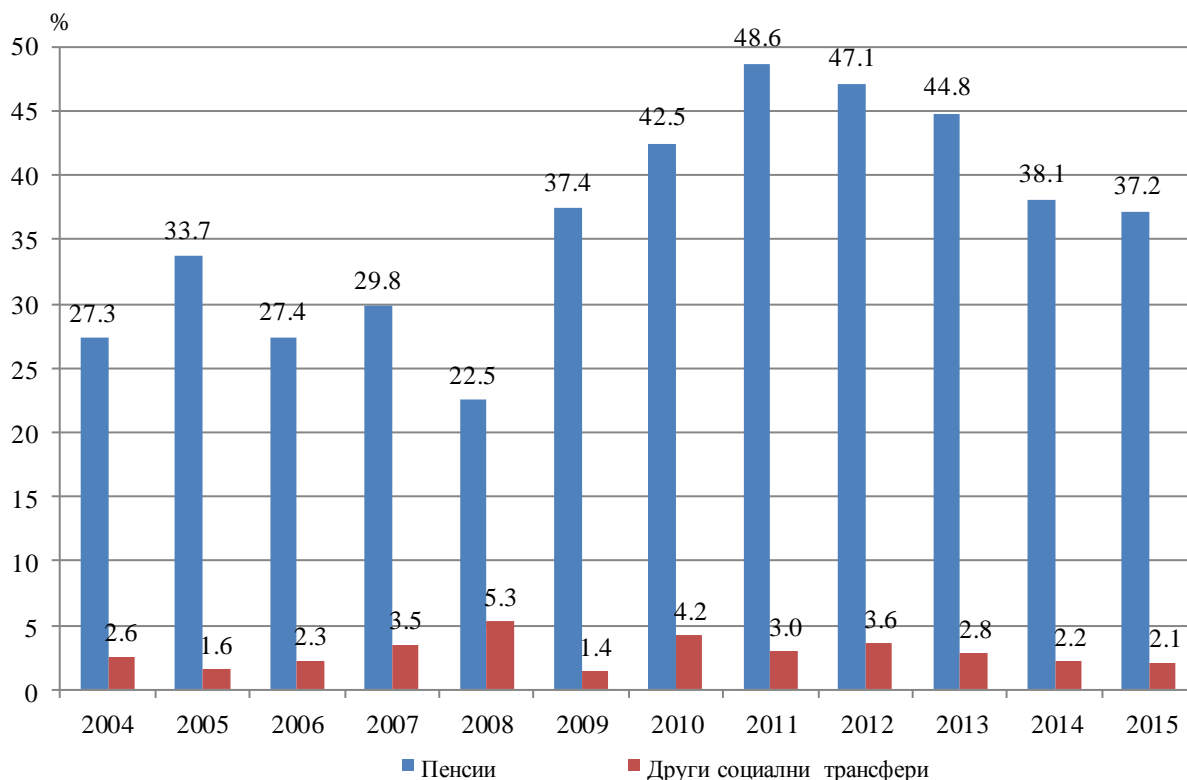

В номинално изражение доходите на домакинствата от работна заплата нарастват. През 2015 г. домакинствата са разполагали средно на лице с 2 367 лв., получени от работна заплата, докато през 2014 г. тези средства са възлизали на 1 978 лв., т.е. доходът от работна заплата се е увеличил с 19.7%.

През 2015 г. се наблюдава понижаване на дела на пенсията като източник на доходи за домакинствата от област Кюстендил (Фиг.3.). Относителният дял на доходите от пенсии е 37.2% от общия доход на домакинствата и намалява с 0.9 процентни пункта спрямо 2014 година. Социалните трансфери (пенсии, семейни добавки за деца, социални помощи, стипендии и обезщетение при безработица и др.) формират 39.3% от общия годишен доход на домакинствата през 2015 г., а през 2014 г. този дял е 40.3%. За последните 12 години най-нисък относителен дял на доходите от всички социални трансфери е регистриран през 2008 г. - 27.8%.

Фиг. 3. Относителен дял на дохода от пенсии и други социални трансфери в общия доход на домакинствата в област Кюстендил

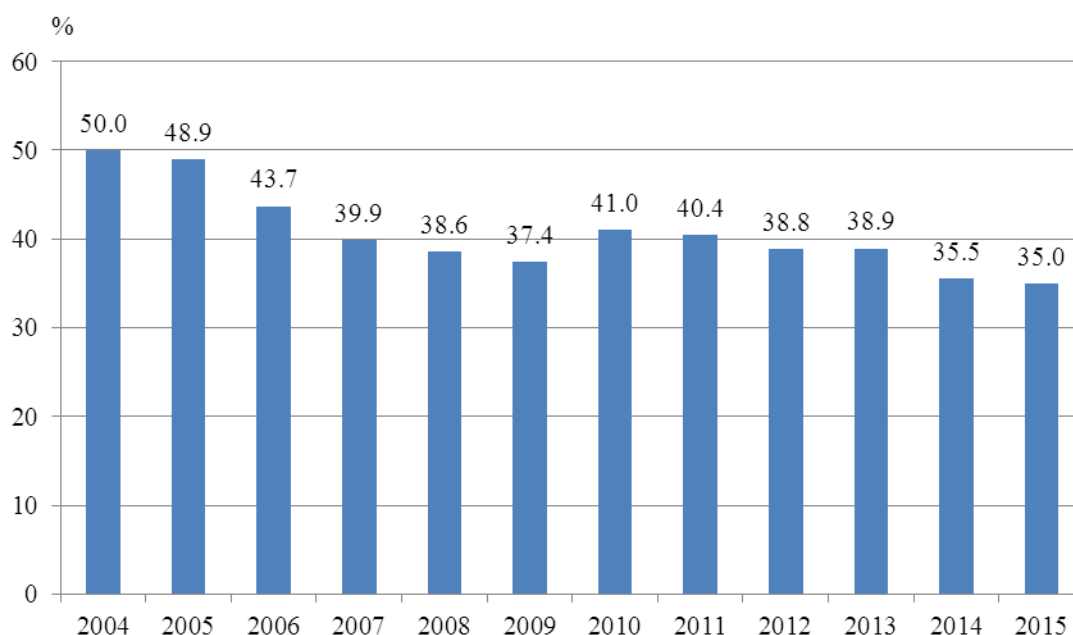
Разходи на домакинствата

През 2015 г. домакинствата в област Кюстендил са изразходвали 4 245 лв. средно на лице (при 4 666 лв. за страната), което е с 14.4% повече в сравнение с 2014 година. За периода 2004 - 2015 г. разходите на домакинствата се увеличават 2.9 пъти. Основната част (82.6%) традиционно са похарчени за задоволяване на потребностите, 5.5% - за плащане на данъци и 11.8% - за други разходи.

За храна и безалкохолни напитки са изразходвани 1 485 лв. средно на лице от домакинството. Относителният дял на разходите за храна и безалкохолни напитки от общия разход е 35.0% през 2015 г., което е с 0.5 процентни пункта по-малко в сравнение с 2014 г. и с 15.0 процентни пункта по-малко спрямо 2004 година (Фиг.4.).

Фиг. 4. Относителен дял на разхода за храна и безалкохолни напитки в общия разход на домакинствата в област Кюстендил

През 2015 г. относителният дял на разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома) намалява спрямо 2014 г. с 2.8 процентни пункта (Табл.1.). В сравнение с 2004 г. тези разходи са се увеличили с 3.5 процентни пункта, което се дължи предимно на разходите за електроенергия и горива.

В сравнение с 2014 г. разходите за облекло и обувки в общия разход намаляват с 0.8 процентни пункта. Спрямо предходната година увеличение има при разходите за: здравеопазване - с 1.0 процентни пункта, транспорт и данъци – съответно с 0.3 процентни пункта, и алкохолни напитки и тютюневи изделия - с 0.2 процентни пункта.

1. Относителен дял на видове разходи в общия разход на домакинствата в област Кюстендил

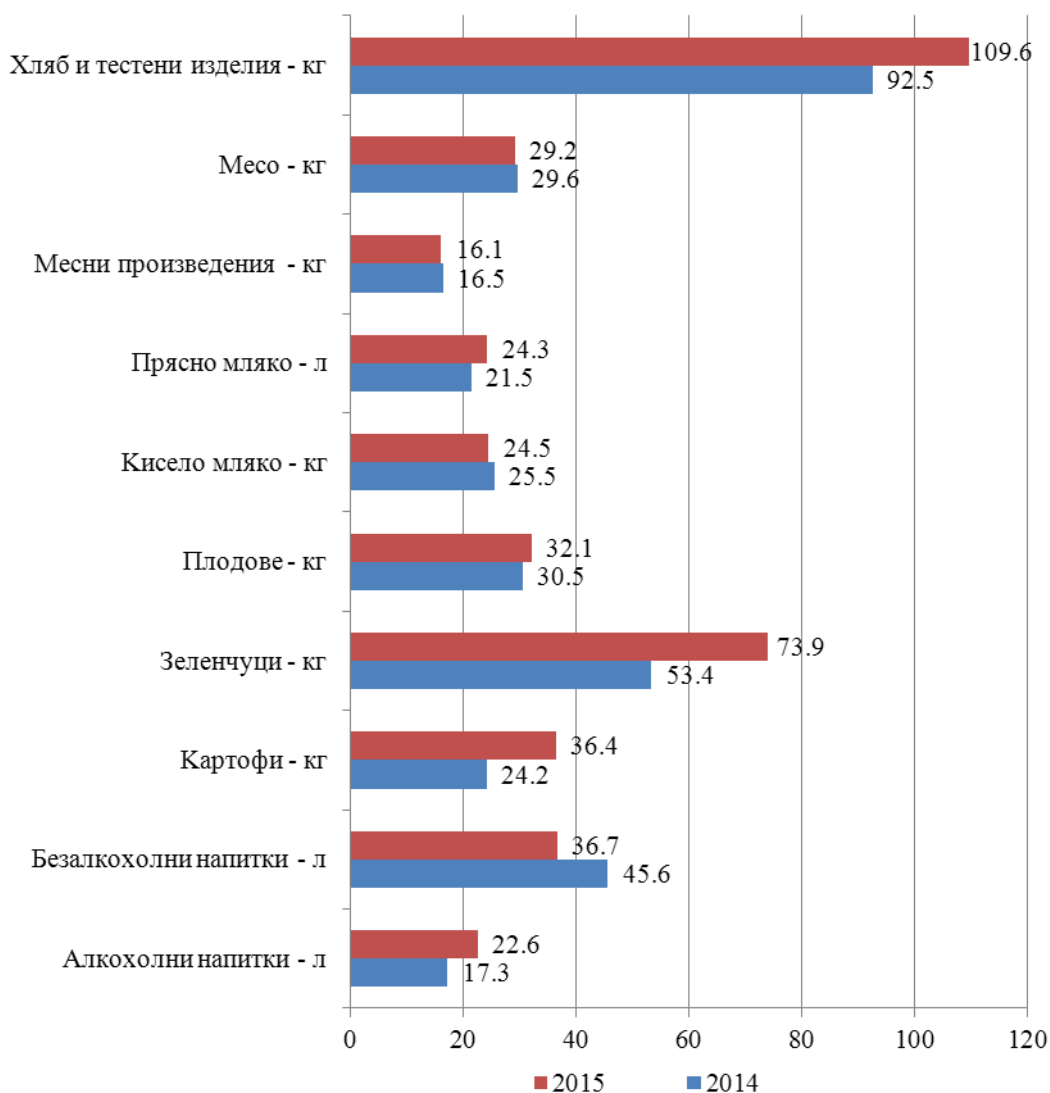
Групи разходи	2004	2009	2011	2012	2013	2014	2015
Общ разход	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Потребителски общ разход	91.4	88.4	84.2	86.6	86.0	85.6	82.6
Храна и безалкохолни напитки	50.0	37.4	40.4	38.8	38.9	35.5	35.0
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	3.1	3.0	2.4	2.4	2.8	2.9	3.1
Облекло и обувки	3.8	4.2	3.1	2.5	2.8	3.8	3.0
Жилища, вода, електроенергия и горива	13.6	18.5	15.0	18.4	17.9	18.6	16.6
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	2.2	4.4	2.2	2.5	3.1	3.5	2.7
Здравеопазване	4.9	5.2	6.1	6.5	6.5	4.6	5.6
Транспорт	4.7	5.3	5.7	4.9	4.2	6.3	6.6
Съобщения	4.8	3.9	4.2	5.0	4.6	4.4	4.1
Свободно време, културен отдих и образование	2.2	3.2	1.9	1.7	2.8	2.9	2.8
Разнообразни стоки и услуги	2.1	3.4	3.1	3.9	2.4	3.2	3.1
Данъци	2.2	0.9	4.9	4.2	4.6	5.2	5.5
Социални осигуровки	x	0.6	6.0	5.3	6.4	6.4	6.4
Регулярни трансфери към други домакинства	1.6	1.6	1.1	1.3	0.8	0.9	2.5
Други разходи	4.8	8.4	3.8	2.5	2.2	2.0	2.9

Потребление на домакинствата

Данните показват, че през 2015 г. настъпват промени в структурата на потреблението на домакинствата в област Кюстендил - увеличава се консумацията на хляб и тестени изделия с 17.1 кг (спрямо 2014 г.) и достига 109.6 кг средно на лице (Фиг.5.). Увеличава се и потреблението на плодове и зеленчуци. Така например консумацията на плодове средно на лице през 2015 г. е с 1.6 кг повече спрямо предходната година. Консумацията на зеленчуци също се увеличава и от 53.4 кг през 2014 г. достига 73.9 кг средно на лице през 2015 година. Известно увеличение се наблюдава при консумацията на картофи и на зрял фасул. Потреблението на прясно мляко нараства с 2.8 л, а на кисело мляко намалява с 1.0 кг спрямо 2014 година. През 2015 г. едно лице от домакинство в област Кюстендил е консумирало средно по 13.6 кг сирене годишно или със 100 г по-малко спрямо предходната година. По-малка е консумацията на месо и месни произведения съответно с по 400 грама. Голямо намаление се регистрира в консумацията на безалкохолни напитки - от 45.6 л средно на лице през 2014 г. достига до 36.7 л през 2015 година.

Фиг.5. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство в област Кюстендил

На годишна база се увеличава потреблението средно на лице от домакинство на алкохолни напитки (от 17.3 на 22.6 л) и цигари (от 308 на 440 броя). Най-масово потребяваната напитка е бирата - за област Кюстендил средномесечното потребление на лице от домакинство е 1.3 л при 0.7 л за предходната година.

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно и годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократни трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (СОICOP).

Потреблението средно на лице от домакинството представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него е публикувана на Интернет страницата на НСИ <http://www.nsi.bg/> в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата”.